

**social og
indenrigsministeriet**

**Resultater fra gennemgangen af kommunernes
revisionsberetninger for regnskabsåret 2017**

November 2019

Forord

Denne rapport omhandler Social- og Indenrigsministeriets tilsyn med kommunernes hjemtagelse af statsrefusion på det daværende Børne- og Socialministeriets område for regnskabsåret 2017.

Det følger af regnskabsbekendtgørelsen, at kommunerne årligt skal indsende en revisionsberetning om kommunernes regnskaber vedrørende de områder, der er omfattet af statsrefusion, til ministeriet.¹

Gennemgangen af revisionsberetningerne berører de områder, som omhandler ydelser og tilskud på det daværende Børne- og Socialministeriets område, der er omfattet af gældende bekendtgørelse nr. 1591 af 15. december 2017 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Børne- og Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets og Transport-, Bygnings- og Boligministeriets ressortområder

Foruden resultaterne af gennemgangen af revisionsberetningerne for regnskabsåret 2017 sammenholder rapporten også tidligere års resultater. Når årstallet, fx 2016, omtales er der tale om regnskabsåret. I de tilfælde hvor det ikke gør sig gældende, vil det være præciseret.

Forkortelsen SEL, der anvendes i rapportens tabeller og figurer, er en forkortelse for serviceloven.² Det bemærkes derudover, at afrunding i tabeller kan medføre, at tallene ikke summerer til totalen.

---

¹ Bekendtgørelse nr. 1592 af 15. december 2017 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Børne- og Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets og Transport-, Bygnings- og Boligministeriets ressortområder

² Lovbekendtgørelse nr. 1114 af 30. august 2018 (Serviceloven)

Indholdsfortegnelse

Forord	2
1. Sammenfatning	5
2. Gennemgang af de kommunale revisions-beretninger.....	7
2.1 Kommunernes frist for at indsende materialet.....	8
2.2 Afsendelse af decisionsskrivelser	9
3. Ministeriets vurdering af revisionsberetninger	11
3.1 Kategoriseringen af konstaterede fejl og mangler	15
3.2 Revisionsberetninger med forbehold	16
3.3 Revisionsberetninger med revisionsbemærkninger	17
4. Revision af personsagsområderne.....	19
4.1 Forskellige fejlniveauer	19
4.2 Fravalg af personsagsområder	21
5. Fejltyper på personsagsområderne	23
5.1 Merudgiftsydelser til børn, jf. SEL § 41	23
5.2 Tabt arbejdsfortjeneste, jf. SEL § 42.....	25
5.3 Merudgiftsydelser ved den daglige livsførelse til voksne, jf. SEL § 100	26
5.4 Kvindekrisecentre, jf. SEL § 109	27
5.5 Forsorghjem m.v., jf. SEL § 110.....	28
5.6 Særligt dyre enkeltsager, jf. SEL § 176.....	29
5.7 Hjælp til flygtninge, jf. SEL § 181.....	30
6. Generelle og andre fejl	31
7. Tilsyn og opfølgning.....	33
8. Temarevisionen for 2017 vedr. statsrefusion af udgifter til visse udlændinge efter servicelovens § 181	35
8.1 Generelt om statsrefusion efter SEL § 181	36
8.2 Afrapporteringen	37
8.3 Resultaterne af temarevisionen	37
Bilag 1 – Årshjul for regnskabsåret 2017.....	39

Henvendelse om publikationen kan ske til:
Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
T 72 28 24 00

Publikationen kan hentes på www.sim.dk

Redaktionen er afsluttet den 22. november 2019

1. Sammenfatning

Social- og Indenrigsministeriets gennemgang af de kommunale revisionsberetninger for regnskabsåret 2017 har vist, at der samlet er konstateret en forbedring i kommunernes administration af de udgiftsområder på ministeriets område, der enten helt eller delvist finansieres af staten via statsrefusion, sammenlignet med regnskabsåret 2016. I vurderingen hæftes særligt ved, at der i færre beretninger har været konstateret fejl i 2017 (51 beretninger) end i 2016 (57 beretninger). Derudover er ministeriets samlede vurdering af beretningerne ligeledes forbedret.

Dog bemærker ministeriet, at der fortsat er udfordringer i kommunernes administration af de enkelte personsagsområder efter servicelovens §§ 41 (merudgifter til børn), 42 (tabt arbejdsfortjeneste) og 100 (merudgifter til voksne), der af revisorerne vurderes at være de mest fejlbehæftede.³ De typiske fejltypen er manglende vurderinger, manglende opfølgninger i personsagerne og fejlagtige beregninger, konteringer og udbetalinger.

Ministeriet har modtaget 99 kommunale revisionsberetninger.⁴ Af disse er 84 beretninger vurderet som *tilfredsstillende* eller *ikke helt tilfredsstillende*. Dette er en stigning fra 71 beretninger i 2016 og 76 beretninger i 2015.

Gennemgangen har vist en lille stigning i antallet af kommuner, hvor kommunens revisor har fundet anledning til at afgive en eller flere revisionsbemærkninger på ministeriets område. Vedrørende regnskabsåret 2016 fandt revisorerne anledning til at afgive revisionsbemærkninger i syv beretninger, mens der er afgivet revisionsbemærkninger i 10 beretninger i 2017. I 2015 blev der afgivet revisionsbemærkninger i 21 beretninger.

Det er værd at bemærke, at stigningen i antallet af fejl fra 385 i 2016 til 422 i 2017 ikke har udløst bemærkelsesværdigt flere revisionsbemærkninger. Det afspejles ligeledes af ministeriets vurdering af kommunernes beretninger, som viser en stigning i antallet af beretninger i de to bedste kategorier (jf. figur 3.1).

Ministeriet hæfter sig ved, at revisorerne differentierer mellem systematiske og enkeltstående fejl med og uden refusionsmæssig betydning, hvilket kan være årsagen til at udviklingen af fejlmængden ikke tilsvarende afspejler sig i antallet af bemærkninger og ministeriets kategorisering af beretningerne.

---

³ Servicelovens § 176 (særligt dyre enkeltsager) er tilsvarende fejlbehæftet. Bestemmelsen er imidlertid ikke et personsagsområde, men en refusionsbestemmelse.

⁴ Ministeriet modtager kommunale revisionsberetninger fra landets 98 kommuner samt Christiansø.

Ministeriet indskærper dog, at kommunerne fortsat har fokus på at nedbringe antallet af fejl, da der for 2017 fortsat ses en tendens i stigningen i antallet af fejl. I 2017 konstaterede revisorerne fejl i 422 sager, i 2016 var der fejl i 385 sager og i 2015 var antallet af fejl 309.

2. Gennemgang af de kommunale revisionsberetninger

Ministeriet modtog i løbet af sommeren og efteråret 2018 de 98 kommuners revisionsberetninger m.v. for regnskabsåret 2017. Ministeriet modtog i alt 99 beretninger⁵.

I beretningerne redegør kommunernes revisorer for fejl og mangler i kommunernes regnskab og administration af de udgiftsområder, som helt eller delvist finansieres af staten via statsrefusion.

Væsentlige forhold, der har givet kommunernes revisorer anledning til at afgive revisionsbemærkninger, forhold af principiel og økonomisk betydning og forhold, hvor kommunernes fortolkning af gældende regler giver anledning til tvivl, fremgår ligeledes af beretningerne.

Det fremgår af regnskabsbekendtgørelsen, at ressortministerierne gennemgår og behandler beretningerne og tager stilling til eventuelle bemærkninger og kommentarer vedrørende ministeriets ressortområde. Efter gennemgangen af hver revisionsberetning træffer ministeriet afgørelse i spørgsmål af betydning for statsrefusion, tilskud og andre væsentlige forhold samt yder den vejledning, som behandlingen af revisionsberetningerne giver anledning til. Når beretningerne er gennemgået, sender ministeriet en afgørelse til kommunerne i form af en decisionsskrivelse.

Ministeriets behandling af revisionsberetningerne forløber med cirka et års forskydning i forhold til det relevante regnskabsår.

---

⁵ Christians Ø hjemtager også statsrefusion på ministeriets område, hvorfor det samlede antal beretninger er 99. I rapporten er kommunerne og Christiansø benævnt under fællesbetegnelsen 'kommuner'.

2.1 Kommunernes frist for at indsende materialet

Fristen for at indsende revisionsberetningerne for regnskabsåret 2017 var, med undtagelse af Københavns Kommune, den 31. august 2018. Fristen for Københavns Kommune var den 30. november 2018.⁶

Inden den enkelte kommune sender sin revisionsberetning til ministeriet, skal den være godkendt af kommunalbestyrelsen. Christiansø sender ikke en revisionsberetning, men derimod en redegørelse, der forinden godkendes af administrationen.

Ministeriet anser således først beretningen for indsendt og modtaget, når alt relevant materiale foreligger i ministeriet. Hvilket materiale, der skal indsendes fremgår af det årlige brev, som ressortministerierne i fællesskab sender til kommunerne. Brevet sendes som udgangspunkt i slutningen af maj måned eller i starten af juni måned i året efter regnskabsårets afslutning.

Som det fremgår af figur 2.1 har 69 kommuner sendt deres revisionsberetninger for regnskabsåret 2017 ind inden fristens udløb den 31. august 2018 (for Københavns Kommune den 30. november 2018). Det er et lille fald fra 71 kommuner i 2016. Det er ikke tilfredsstillende, at 30 kommuner ikke overholder fristen for fremsendelse af revisionsberetningerne.

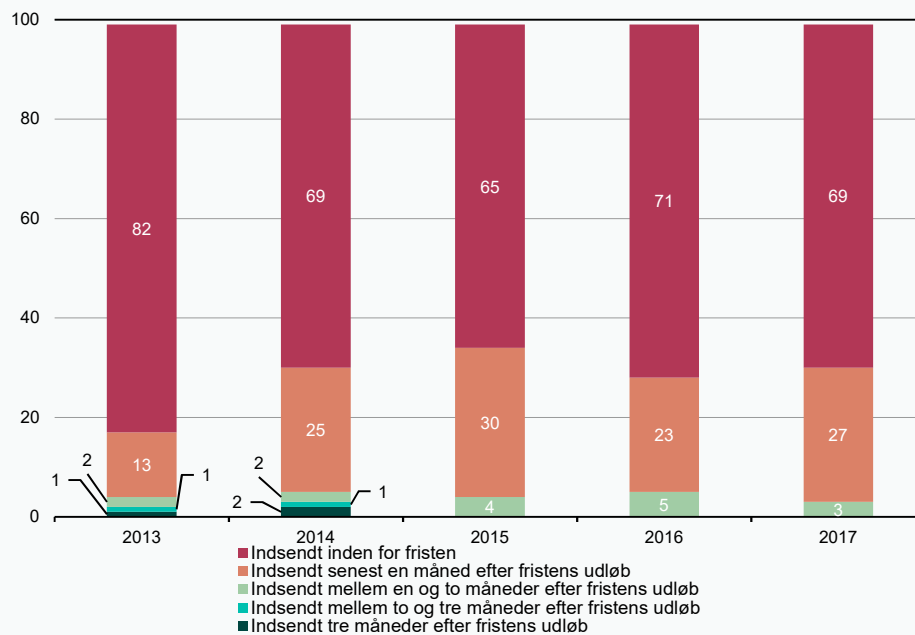
---

⁶ Fristen fremgår af bekendtgørelse nr. 128 af 1. februar 2019 om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v., § 8, stk. 5 og § 9, stk. 3.

Figur 2.1

Tidspunktet for modtagelse af revisionsberetninger i forhold til fristen

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

Kommunerne skal bestræbe sig på, at deres forretningsgange i forbindelse med regnskabsafslutningen tilrettelægges, så fristerne bliver overholdt.

2.2 Afsendelse af decisionsskrivelser

Der er ikke i lovgivningen fastsat en frist for, hvornår decisionsskrivelserne skal være udsendt til kommunerne efter ressortministeriernes gennemgang af beretningerne.

Ministeriet tilkendegav i forbindelse med gennemgangen af beretningerne for regnskabsåret 2015, at det er ministeriets mål, at kommunerne modtager decisionsskrivelserne senest med udgangen af februar måned.

Som det fremgår af tabel 2.1 har ministeriet for regnskabsåret 2017 udsendt samtlige decisionsskrivelser inden for den angivne frist med udgangen af februar måned 2019.

Tabel 2.1

Decisionsskrivelser afsendt inden for fristen, antal

	2013	2014	2015	2016	2017
Fristen overholdt	62	99	22	85	99
Fristen ikke overholdt	37	-	77	14	-

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

3. Ministeriets vurdering af revisionsberetninger

Ministeriet gennemgår de indsendte beretninger, hvorefter beretningerne placeres i en af fire kategorier ud fra oplysningerne i beretningerne om fejlniveauet i kommunernes regnskab og administration på ministeriets område. Kategoriseringen er et internt måleredskab, som bruges til at følge og beskrive den generelle udvikling i kommunernes administration på de refusionsbærende områder. Kategoriseringen fremgår derfor ikke af decisionsskrivelserne. Som opfølgning på arbejdet med revisionsberetningerne afholdes årligt et møde med de kommunale revisorer for at følge op på resultaterne af rapporten.

Den interne kategorisering sker på baggrund af de forhold, som revisorerne beskriver i beretninger, herunder de afgivne revisionsbemærkninger og/eller forbehold samt de konstaterede fejl og mangler ved sagsbehandlingen. De interne kategorier og deres definitioner fremgår af tabel 3.

Tabel 3

Kategorisering af revisionsberetningerne

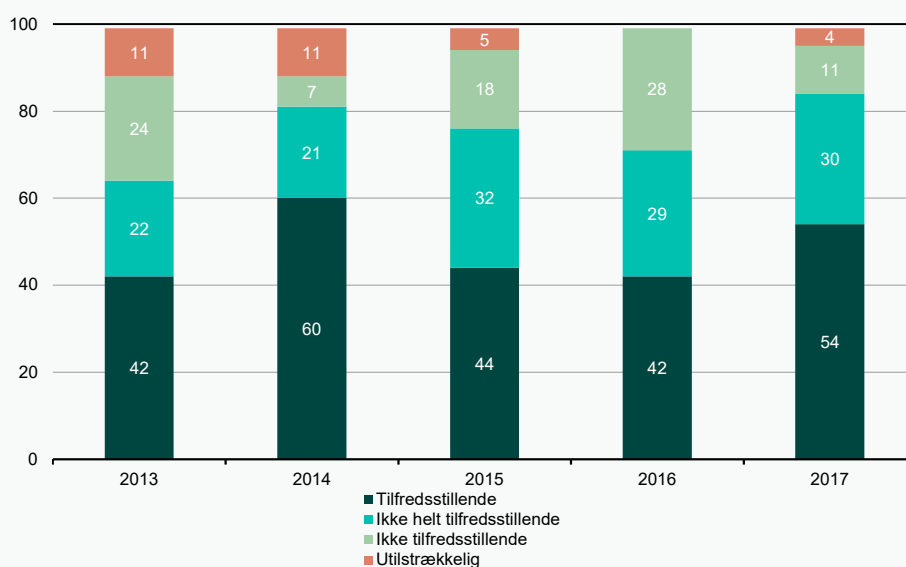
Kategori	Definition
Tilfredsstillende	Revisionsberetningen indeholder ingen fejl eller få enkeltstående fejl uden refusionsmæssig betydning.
Ikke helt tilfredsstillende	Revisionsberetningen indeholder få enkeltstående fejl primært med refusionsmæssig betydning.
Ikke tilfredsstillende	Revisionsberetning indeholder en eller flere væsentlige fejl på flere sagsområder. Primært drejer det sig om: <ul style="list-style-type: none"> • Revisionsbemærkninger • Systematiske fejl • Et for højt fejlniveau både med og uden refusionsmæssig betydning • Mangelfulde forretningsgange
Utilstrækkelig	Revisionsberetning indeholder en eller flere af følgende fejl: <ul style="list-style-type: none"> • Forbehold fra revisionen • Revisionsbemærkninger videreført fra tidligere år • Eventuelt alvorlige systematiske fejl • Manglende opfølgning på aftaler vedrørende forbedring af sagsbehandling med videre indgået med revisionen eller tilsynet

Kilde: Ministeriets egen kategorisering.

Af figur 3.1 fremgår, hvordan ministeriet har kategoriseret de kommunale revisionsberetninger fra 2013 og frem.

Figur 3.1

Kategorisering af revisionsberetningerne

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

Figuren viser, at 84 af beretningerne i 2017 er vurderet til at være enten tilfredsstillende eller ikke helt tilfredsstillende. Det er en markant stigning i forhold til 2016, hvor 72 beretninger befandt sig i de to bedste kategorier. Ligesom tallet for 2017 nærmer sig niveauet fra 2014, hvor 81 beretninger var i de to bedste kategorier.

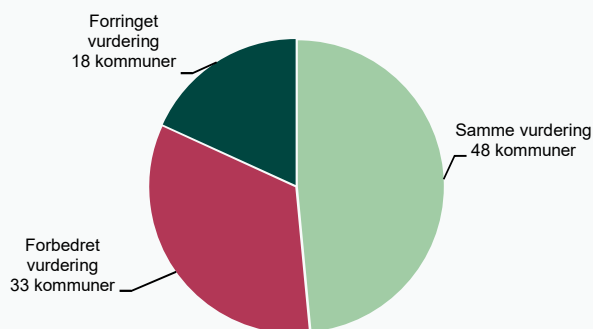
I en stor del af beretningerne har revisor ikke fundet grund til at afgive revisionsbemærkninger og/eller forbehold. I disse beretninger har revisor alene konstateret få eller ingen fejl og mangler ved kommunens administration på personsagsområderne.

Dog er det værd at bemærke, at fire beretninger er vurderet utilstrækkelige, hvilket er en stigning fra 2016, hvor ingen beretninger blev vurderet utilstrækkelige. Der er dog ikke tale om et højt niveau i sammenligning med niveauet fra 2015 og tidligere.

Figur 3.2 viser, hvordan kategoriseringen af revisionsberetningerne er i 2017 sammenlignet med 2016. I 2017 er 48 beretninger vurderet i samme kategori som i 2016. 33 beretninger er i 2017 vurderet til en bedre kategori, mens 18 beretninger i 2017 er vurderet i en dårligere kategori.

Figur 3.2

Kategorisering af de enkelte kommuners revisionsberetninger, når der sammenlignes med kategorien året før

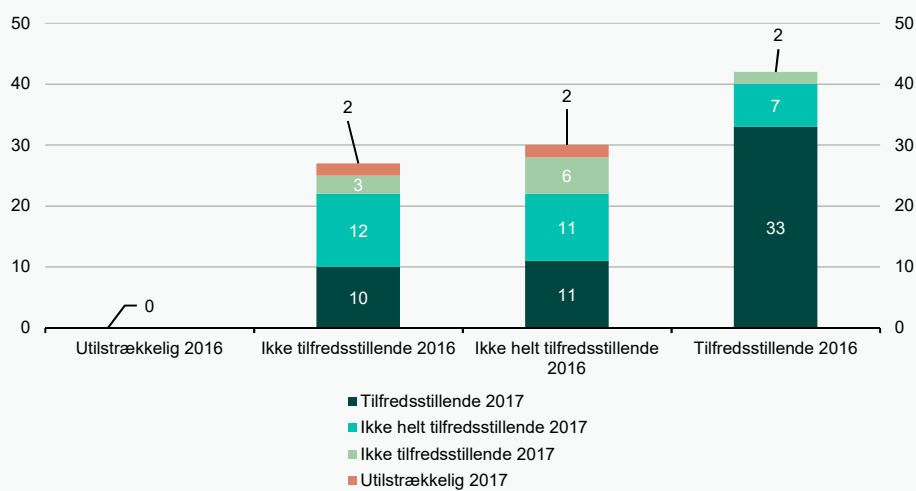

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

Figur 3.3 supplerer figurene 3.1 og 3.2 og viser, hvordan beretningerne for 2017 er vurderet i forhold til den kategori, som den enkelte beretning var vurderet til i 2016.

Figur 3.3

Revisionsberetninger i de enkelte kategorier sammenholdt med beretningernes kategori året før

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

Figur 3.3 viser bevægelsen i kategoriseringen af revisionsberetninger fra 2016 til 2017, hvor vi blandt andet kan udlede, at 21 beretninger der i 2016 var 'ikke tilfredsstillende'

eller 'ikke helt tilfredsstillende' vurderes 'tilfredsstillende' i 2017. Derudover er det interessant, at fire beretninger der i 2016 vurderedes henholdsvis 'ikke tilfredsstillende' (to) og 'ikke helt tilfredsstillende' (to) i 2017 er vurderet 'utilstrækkelige'.

3.1 Kategoriseringen af konstaterede fejl og mangler

I forbindelse med gennemgangen af revisionsberetningerne bliver de fejl og mangler, som de kommunale revisorer konstaterer og beskriver, kategoriseret i fejltyper, der igen bliver inddelt i fejlniveau, jf. også forklaringen i afsnit 4.1. til figur 4.1.

Opgørelsen af konstaterede fejl og mangler baserer sig alene på, om fejltypen er konstateret på det enkelte personsagsområde, og ikke på antallet af gange den enkelte fejltypen er konstateret eller på antallet af fejl, der er konstateret.

På hvert personsagsområde kan den samme fejltypen optræde flere gange afhængig af fejlniveauet, det vil sige alt efter, om der er tale om en enkeltstående eller systematisk fejl, og om fejlen har refusionsmæssig betydning eller ej.

Tabel 3.1 viser fordelingen af de konstaterede fejltyper i revisionsberetningerne for regnskabsåret 2017 på både de enkelte personsagsområder, og når der er tale om generelle og andre fejl, uanset om forholdene har givet revisor anledning til at afgive revisionsbemærkning eller ej i beretningerne. Fejlene kan være konstateret flere gange i den pågældende kommunes revisionsberetning, hvorfor nedenstående ikke behøver være udtryk for at samtlige kommuner har fejl på det pågældende sagsområde.

Tabel 3.1

Andelen af konstaterede fejltyper fordelt på områder i procent

Sagsområde	Antal fejl	Procent af samlet antal fejl
SEL § 41 - Merudgiftsydelse (børn)	44	10,4 pct.
SEL § 42 - Tabt arbejdsfortjeneste	66	15,6 pct.
SEL § 100 - Merudgifter til voksne med nedsat funktionsevne	55	13 pct.
SEL § 109 - Botilbud/kvindekrisecentre	5	1,2 pct.
SEL § 110 - Botilbud til personer med særlige social problemer	2	0,5 pct.
SEL § 176 - Særligt dyre enkeltsager	248	58,8 pct.
SEL § 181 - Hjælp til flygtning (udgifter med 100 pct., statsrefusion)	2	0,5 pct.
Hovedtotal	422 fejl i alt	100 pct.

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

I lighed med tidligere år, kan en væsentlig del af de konstaterede fejl og mangler på personsagsområderne henføres til områderne efter servicelovens § 41 om merudgiftsydelser til børn, § 42 om tabt arbejdsfortjeneste, § 100 om merudgifter til voksne og især § 176 om særligt dyre enkeltsager. De 422 fejl er en stigning fra 2016, hvor der blev konstateret 385 fejl.

Servicelovens § 176 er en refusionsbestemmelse og ikke en bestemmelse, der knytter sig til et enkelt personsagsområde. Bestemmelsen omfatter udgifter til alle former for hjælp og støtte efter serviceloven. Enkeltsager, hvor det samlede udgiftsniveau overstiger grænsebeløbet, er omfattet for alle udgifter, og dermed også for udgifter, der i sig selv ikke er refusionsbærende. For de konstaterede fejl gør det sig gældende, at det fremgår som fejl uanset om der er tale om hjælp og støtte efter bestemmelser, der er refusionsbærende eller ej.

Fordelingen af de fejl, der har medført revisionsbemærkninger beskrives nærmere i afsnit 3.3. Dette gælder både for fejl på personsagsområderne og de generelle og andre fejl.

3.2 Revisionsberetninger med forbehold

Der er ingen kommuner, hvor de kommunale revisorer i beretningen for regnskabsåret 2017 har fundet anledning til at påføre beretningen et forbehold. Det gælder selve revisionsberetningen, men også revisorpåtegning af refusionsopgørelserne (revisorerklæringer) eller af projektregnskaber.

Tabel 3.2 viser hvor mange forbehold, der har været påført revisionsberetninger, erklæringer og projektregnskaber i regnskabsårene 2013-2017.

Tabel 3.2

Revisionsberetninger, revisionserklæringer og projektregnskaber med forbehold

	2013	2014	2015	2016	2017
Forbehold	5	2	0	0	0
Revisionsberetninger uden forbehold	94	97	99	99	99

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

3.3 Revisionsberetninger med revisionsbemærkninger

Ved gennemgangen af kommunernes revisionsberetninger for regnskabsåret 2017 er revisionsbemærkningerne enten registreret som bemærkninger på det enkelte personsagsområde eller som bemærkninger på generelle og andre fejl.

For så vidt angår personsagsområderne, kan en revisionsbemærkning omfatte flere områder og flere fejltypen. En revisionsbemærkning på generelle eller andre fejl kan ligeledes omfatte flere fejltypen. En revisionsbemærkning kan derfor dække flere områder og være registreret flere gange. Tabel 3.3 viser antallet af revisionsberetninger med revisionsbemærkninger i regnskabsårene 2013-2017.

Tabel 3.3

Revisionsberetninger med revisionsbemærkninger

	2013	2014	2015	2016	2017
Revisionsberetninger med revisionsbemærkninger	37	18	21	7	10
Revisionsberetninger uden revisionsbemærkninger	62	81	78	92	89
Revisionsberetninger, hvor kommunen også modtog en eller flere revisionsbemærkninger året før	24	13	9	5	4

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

Tabel 3.3 viser, at revisorerne i 10 beretninger har fundet anledning til at give en eller flere revisionsbemærkninger i forbindelse med revisionen af 2017. Det er en stigning i forhold til 2016, hvor der var syv kommuner, hvor revisor fandt anledning til at afgive revisionsbemærkninger på ministeriets ressortområde. Bemærkningerne er i 2017 afgivet vedr.:

- Interne kontroller og ledelsestilsyn (to kommuner, i alt to fejl)
- Manglende lovmæssigt grundlag (én kommune, i alt en fejl)
- Fejlagtig beregning, kontering og udbetaling (to kommuner, i alt to fejl)
- Manglende vurdering (to kommuner, i alt seks fejl)
- Manglende opfølgning (to kommuner, i alt tre fejl)
- Manglende handlingsplan (én kommune, i alt tolv fejl)
- Manglende journalisering (én kommune, i alt to fejl)
- Manglende socialfaglig undersøgelse (én kommune, i alt tre fejl)

- Andet (tre kommuner, i alt fire fejl)

I alt er det 35 fejl der har ført til de 10 revisionsbemærkninger. Af de 35 fejl står én kommune for 21 af fejlene, dog uden refusionsmæssig betydning. Fire kommuner har modtaget en revisionsbemærkning, hvor revisor har vurderet at fejlen har refusionsmæssig betydning.

Der har generelt været en tendens til, at revisorerne har konstateret færre forhold, der har givet anledning til en revisionsbemærkning. Denne tendens fortsatte dog ikke i 2015, idet der skete en stigning på 17 pct. med revisionsbemærkninger i 21 beretninger mod 18 i 2014. I 2017 er tendensen, trods en mindre stigning, fortsat at der afgives færre revisionsbemærkninger end i årene fra 2013-2015.

4. Revision af personsagsområderne

Som led i revisionen af regnskabsåret 2017 har de kommunale revisorer konstateret fejl og mangler i 51 af kommunernes revisionsberetninger på kommunernes administration af de enkelte personsagsområder på ministeriets ressortområde, jf. tabel 4.1.

Ikke alle de konstaterede fejl og mangler på personsagsområderne er vurderet til at have en så væsentlig karakter, at revisor har fundet grund til at afgive en revisionsbemærkning, jf. afsnit 3.3.

Tabel 4

Beretninger med konstaterede fejl og mangler på et eller flere personsagsområder

	2013	2014	2015	2016	2017
Med fejl	44	47	56	57	51
Uden fejl	55	52	43	42	48
I alt	99	99	99	99	99

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

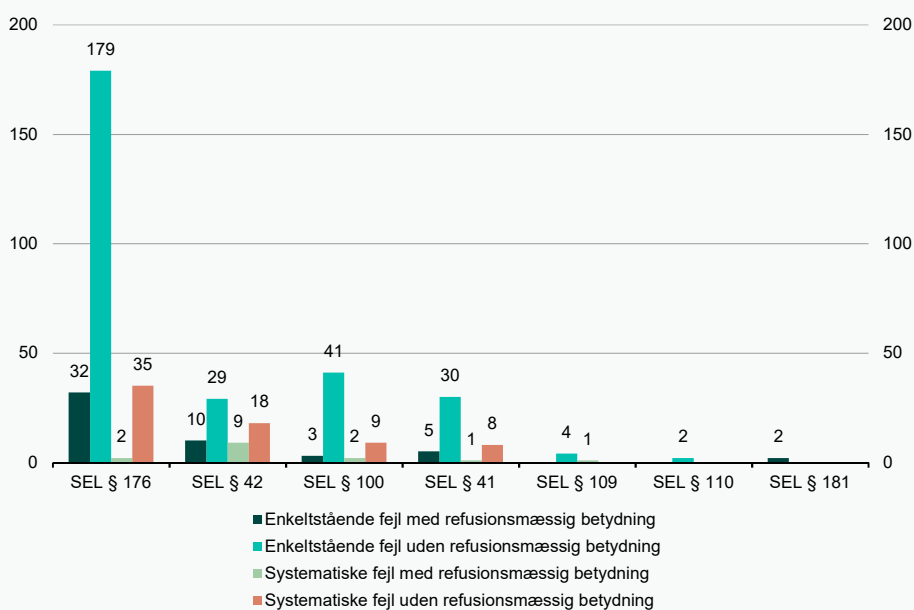
4.1 Forskellige fejlniveauer

Fejl, der konstateres af kommunernes revisorer, kan have forskellige fejlniveauer. Fejlniveauet afhænger af, om der er tale om enkeltstående fejl eller mere generelle/systematiske fejl. Derudover har det betydning for vurderingen, om der er tale om fejl med eller uden refusionsmæssig betydning.

Hver enkelt fejltipe kan være konstateret på flere forskellige fejlniveauer inden for hvert enkelt personsagsområde. Samme fejltipe kan derfor forekomme flere gange hos den enkelte kommune alt afhængig af fejlniveau. Summen af fejl på de enkelte personsagsområder i figur 4.1. svarer derfor ikke til antallet af kommuner, der har fejl på området.

Figur 4.1

Beretninger med fejl på de enkelte personsagsområder fordelt på fejlniveau, antal

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

Gennemgangen af revisionsberetningerne for 2017 har vist, at der generelt set i de fleste tilfælde er tale om, at de konstaterede fejl er enkeltstående og uden refusionsmæssig betydning.

Ministeriet bemærker, at revisorerne har registreret flest fejl på SEL §§ 176 og 42 både på tværs af fejlkategorierne og specifikt ift. enkeltstående- og systematiske fejl med refusionsmæssig betydning.

Af tabel 4.1 ses en oversigt over fejltypen, og hvordan de fordeler sig på de fire kategorier enkeltstående fejl med og uden refusionsmæssigbetydning samt systematiske fejl med og uden refusionsmæssigbetydning.

Tabel 4.1

Fejl på tværs af fejltyper, konstateret af revisor

Fejltype	Enkeltstående fejl m. refusionsmæssig betydning	Enkeltstående fejl u. refusionsmæssig betydning	Systematiske fejl m. refusionsmæssig betydning	Systematiske fejl u. refusionsmæssig betydning	Samlet
Manglende vurdering	2	35	2	12	51
Manglende socialfaglig undersøgelse	-	6	-	-	6
Manglende overholdelse af krav	-	44	1	11	56
Manglende opfølgning	-	57	1	9	67
Manglende lovmæssigt grundlag	1	5	1	-	7
Manglende kontrol	-	-	-	3	3
Manglende journalisering	-	29	-	12	41
Manglende handlingsplan	2	63	-	16	81
Manglende dokumentation	1	31	-	-	32
Fejlagtig beregning, kontering og udbetaling	38	10	10	7	65
Andet	8	5	-	-	13
Samlet	52	285	15	70	422

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

Af de 67 fejl med refusionsmæssigbetydning, uanset om de er enkeltstående eller systematiske, er det værd at bemærke, at 48 er i fejltypen 'Fejlagtig beregning, kontering og udbetaling.

4.2 Fravalg af personsagsområder

Det fremgår af regnskabsbekendtgørelsens § 67, stk. 2, at revisionen af personsager inden for en kortere årrække skal omfatte alle konti, hvor der skal ske personbogføring, uanset antallet af sager eller beløbenes størrelse, jf. dog § 66, stk. 4, om revisionens tilrettelæggelse under hensyn til dens betydning for de statslige myndigheders styring og kontrol. Social- og Indenrigsministeriet bemærker dog, at det er svært at gennemskue konsekvenserne af fravalg af personsagsområder, og hvad der præcist ligger til grund for revisorernes fravalg.

Tabel 4.2 viser antallet af beretninger, hvor personsagsgennemgangen på det enkelte område er fravalgt af revisor i regnskabsåret 2017.

Tabel 4.2

Beretninger, hvor personsags gennemgangen på det enkelte område er fravalgt af revisor

Sagsområde	Antal (af i alt 99 beretninger)
Dagtilbudsloven § 99	29
SEL § 41 - Merudgiftsydelse (børn)	47
SEL § 42 - Tabt arbejdsfortjeneste	32
SEL § 72 - Advokatbistand, aktindsigt mv.	52
SEL § 100 - Merudgifter til voksne med nedsat funktionsevne	51
SEL § 109 - Botilbud/kvindekrisecentre	30
SEL § 110 - Botilbud til personer med særlige social problemer	25
SEL § 181 - Hjælp til flygtning (udgifter med 100 pct. statsrefusion)	3

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

Som led i tilsynet med kommunernes hjemtagelse af statsrefusion forholder ministeriet sig til, hvornår et fravalgt område senest indgik i revisionen. Det skal nævnes, at ikke alle kommuner har udgifter på alle områder hvert år, dette indgår dog som et fravalg i statistikken. I gennemgangen af beretningerne forholder ministeriet sig til årsagen for fravalget.

Det gælder for så vidt angår områderne efter servicelovens §§ 109 og 110, at de ofte revideres som led i revisors gennemgang af refusionsopgørelserne. Det samme gør sig gældende for så vidt angår refusionsbestemmelserne i servicelovens §§ 176 og 181.

Hvis et område angives i beretningerne som værende gennemgået som et led i revisors gennemgang af refusionsopgørelserne, vil området ikke være anset for fravalgt ved revisionen på personsagsområderne.

5. Fejltyper på personsagsområderne

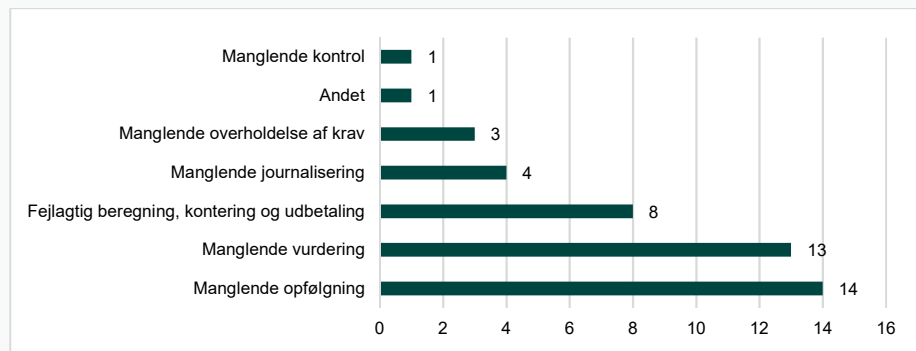

5.1 Merudgiftsydelser til børn, jf. SEL § 41

I 16 kommuners beretninger er der konstateret fejl og mangler i forbindelse med gennemgangen af personsager på området efter servicelovens § 41, om merudgiftsydelser til børn. Hver kommune kan have flere fejl på samme område, hvorfor tallene nedenfor er højere end antallet af beretninger med fejl.

I 2016 konstateredes der fejl i 17 ud af 99 beretninger. Der er tale om et lille fald i 2017, både i forhold til antallet af fejl og ift. beretninger med fejl. I 2016 var antallet af fejl 75 mod 44 i 2017. De hyppigst konstaterede fejltyper i 2016 var 'fejlagtig beregning, kontering og udbetaling', 'manglende vurdering' og 'manglende opfølgning' med henholdsvis 17, 15 og 12 fejl.

Af figur 5.1 fremgår det, at de hyppigst konstaterede fejltyper i 2017 er 'manglende vurdering' og 'manglende opfølgning' med 13 og 14 fejl. 'Manglende vurdering' dækker over manglende vurdering af, om borgeren er i målgruppen for støtten eller manglende vurdering af, om der er tale om merudgifter. 'Manglende opfølgning' dækker over, at kommunerne ikke har foretaget rettidig opfølgning af sagerne ift. de frister kommunerne har angivet i bevillingsskrivelserne.

Figur 5.1**Fejltyper på området efter servicelovens § 41**

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

5.2 Tabt arbejdsfortjeneste, jf. SEL § 42

I 25 beretninger er der konstateret fejl på området tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42. Hver kommune kan have flere fejl på samme område, hvorfor tallene nedenfor er højere end antallet af beretninger med fejl.

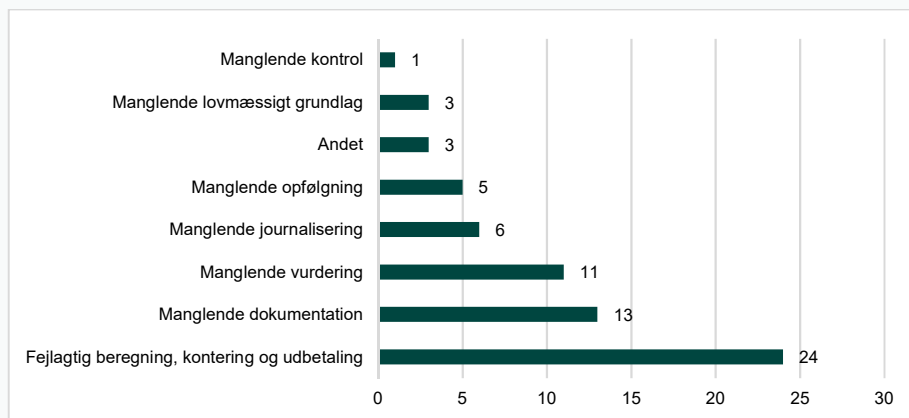
I 2016 konstateredes der fejl i 31 ud af 99 beretninger. Der er tale om et fald i 2017, både i forhold til antallet af fejl og ift. beretninger med fejl. I 2016 var antallet af fejl 120 mod 66 i 2017.

Af figur 5.2 fremgår det, at den hyppigst forekommende fejltypen på området i lighed med tidligere år er 'fejltagtig beregning, kontering og udbetaling'. Fejltypen er konstateret i 24 tilfælde og knytter sig primært til fejl ved selve beregningen af grundlaget for udbetalingen af hjælpen. I 2016 var tallet 85 fejl, så der ses dog en tydelig forbedring på området.

Fejltypen 'manglende vurdering', der er konstateret i 11 tilfælde, dækker primært over manglende vurdering af og stillingtagen til eventuelt sparede udgifter, som følge af, at der er bevilliget hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til pasning af eget barn i hjemmet.

Figur 5.2

Fejltyper på området efter servicelovens § 42

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

5.3 Merudgiftsydelser ved den daglige livsførelse til voksne, jf. SEL § 100

Gennemgangen af beretningerne har vist, at der i 19 beretninger er konstateret fejl i forbindelse med personsagsgennemgangen på området efter servicelovens § 100, om merudgiftsydelser til voksne. Hver kommune kan have flere fejl på samme område, hvorfor tallene nedenfor er højere end antallet af beretninger med fejl.

I 2016 konstateredes der fejl i 16 ud af 99 beretninger. Der er tale om en stigning i 2017, både i forhold til antallet af fejl og ift. beretninger med fejl. I 2016 var antallet af fejl 29 mod 55 i 2017.

Af figur 5.3 fremgår det, at det primært er fejltypen 'manglende opfølgning', der er konstateret flest gange, i 2017 27 gange til sammenligning med de otte gange i 2016. Manglende opfølgning dækker over, at kommunerne ikke har foretaget rettidig opfølgning af sagerne i forhold til de opfølgingsfrister kommunerne har angivet i bevillingsskrivelserne.

Figur 5.3

Fejltyper på området efter servicelovens § 100

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

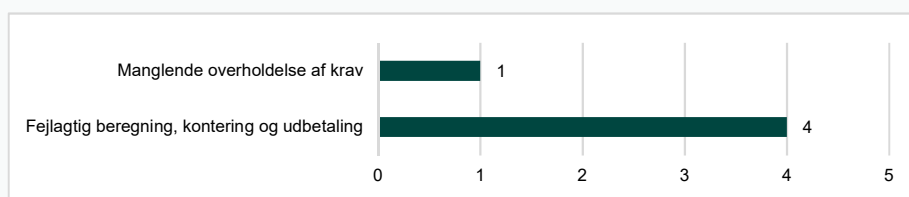
5.4 Kvindekrisecentre, jf. SEL § 109

I tre beretninger har revisor konstateret fejl i forbindelse med gennemgangen af person-sagerne på området efter servicelovens § 109, om kvindekrisecentre. Hver kommune kan have flere fejl på samme område, hvorfor tallene nedenfor er højere end antallet af beretninger med fejl.

I 2016 var der konstateret fejl i 0 ud af de 99 revisionsberetninger. Der er således tale om en stigning i 2017, både i forhold til antallet af beretninger med fejl, men også antallet af fejl. I 2016 var antallet af fejl 0 mod 5 i 2017. Af figur 5.4 fremgår det, at 'fejlagtig beregning, kontering og udbetaling' er den fejltypen, der er konstateret flest gange med fire fejl.

Figur 5.4

Fejltypen på området efter servicelovens § 109

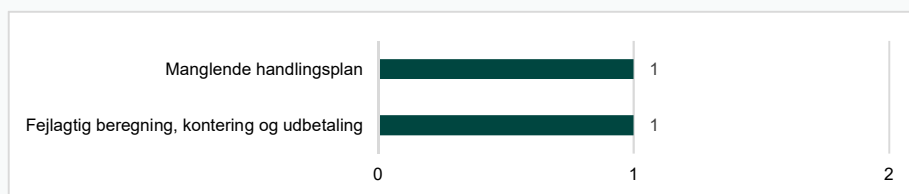
Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

5.5 Forsorgshjem m.v., jf. SEL § 110

Revisor har konstateret fejl i 1 beretning på området efter servicelovens § 110, om forsorgshjem m.v. Hver kommune kan have flere fejl på samme område, hvorfor tallene nedenfor er højere end antallet af beretninger med fejl. Af figur 5.5 fremgår det, at der blot var registreret to fejl, hvilket er på niveau med 2016.

Figur 5.5

Fejltyper på området efter servicelovens § 110

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

5.6 Særligt dyre enkeltsager, jf. SEL § 176

Serviceovens § 176 er en refusionsbestemmelse om særligt dyre enkeltsager, der omfatter udgifter til alle former for hjælp og støtte efter serviceoven. Hver kommune kan have flere fejl på samme område, hvorfor tallene nedenfor er højere end antallet af beretninger med fejl.

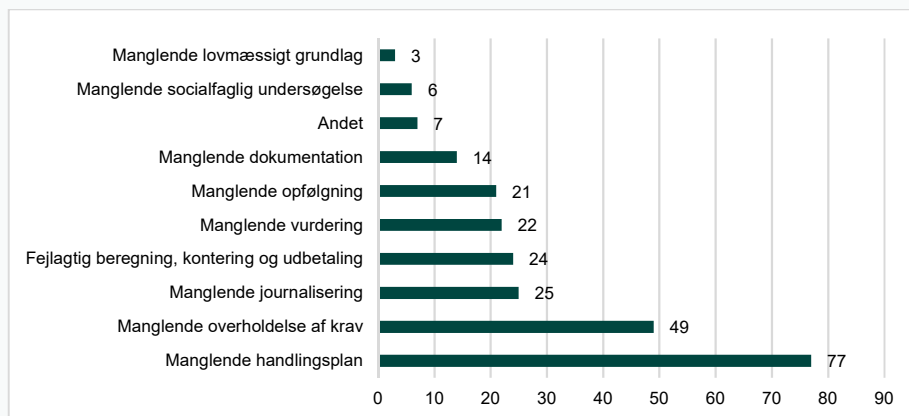
I 2016 konstateredes der fejl i 29 ud af 99 beretninger. Der er tale om en stigning i 2017, både i forhold til antallet af fejl og ift. beretninger med fejl. I 2016 var antallet af fejl 150 mod 248 i 2017. Der kan dog være forskelle i antallet af stikprøver i mellem de to år.

De sager, hvor det samlede udgiftsniveau til borgeren overstiger grænsebeløbet, er omfattet for alle udgifter efter serviceoven. Der vil således være mulighed for, at kommunen kan opnå statsrefusion for udgifter til hjælp og støtte, der i sig selv ikke er omfattet af refusionsordningen.

Gennemgangen af beretningerne for 2017 har vist, at der er konstateret fejl i 31 af kommunernes beretninger vedr. administration af enten børn- og ungeområdet efter serviceovens kapitel 11 'Særlig støtte til børn og unge' og/eller det specialiserede voksenområde efter serviceovens §§ 85-108. Af figur 5.6 fremgår det, at de hyppigst konstaterede fejltypen er 'manglende handleplaner' og 'manglende overholdelse af krav' med 77 og 49 fejl. I 2016 var der til sammenligning 34 fejl vedr. 'manglende handlingsplan'.

Figur 5.6

Fejltypen på området efter serviceovens § 176

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

5.7 Hjælp til flygtninge, jf. SEL § 181

I én beretning har revisor konstateret fejl i forbindelse med gennemgangen af personsagerne på området efter servicelovens § 181, om hjælp til flygtninge. Hver kommune kan have flere fejl på samme område, hvorfor tallene nedenfor er højere end antallet af beretninger med fejl.

I 2016 var der konstateret fejl i 3 ud af de 99 revisionsberetninger. Der er således tale om et fald i 2017, både i forhold til antallet af beretninger med fejl, men også antallet af fejl. I 2016 var antallet af fejl 7 mod 2 i 2017. Af figur 5.7 fremgår det, at de to fejl i 2017 omhandlede 'fejlagtig beregning, kontering og udbetaling'.

Figur 5.7

Fejltyper på området efter servicelovens § 181

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

6. Generelle og andre fejl

Gennemgangen af beretningerne for 2017 har vist, at der er konstateret 11 'generelle og andre fejl' fordelt på 9 beretninger, jf. tabel 6 og figur 6.1.

Tabel 6

Beretninger med generelle eller andre fejl

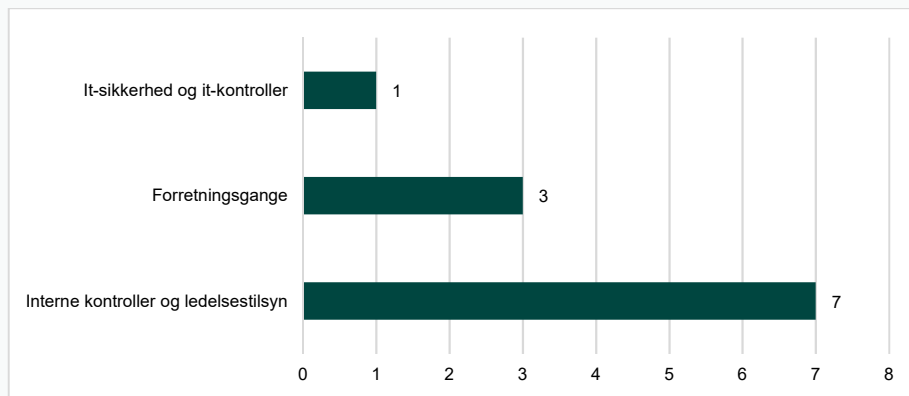
	2013	2014	2015	2016	2017
Med fejl	56	41	27	10	9
Uden fejl	43	58	72	89	90
I alt	99	99	99	99	99

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

Den fejl, der tegner sig for den største andel af de konstaterede fejl, er fejl i 'interne kontroller og ledelsestilsyn', jf. figur 6.1. Fejlene kan vedrøre kommunernes interne procedurer for manuelle og automatiske kontroller af bl.a. it, legalitet og driften. Ledelsestilsynet er bl.a. løbende tilsyn med den faglige- og økonomiske varetagelse af opgaverne i kommunen.

Figur 6.1

Generelle og andre fejl

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

Sammenfattende kan det konkluderes, at der gennem årene er en tendens til et faldende antal konstaterede fejl, der har medført kommentarer eller bemærkninger fra revisorerne. Hvilket også fremgår af tabel 6.1.

Tabel 6.1

Fordelingen af generelle og andre fejl på fejltypen

	2013	2014	2015	2016	2017
Opgørelse af endelig restafregning	25	7	17	-	-
Interne kontroller og ledelsestilsyn	30	15	9	4	7
Andet	27	22	1	5	-
Forretningsgange	2	-	1	-	3
Systemafstemninger	2	-	1	-	-
Statusafstemninger	6	1	-	-	-
IT-sikkerhed og IT-kontroller	3	2	-	3	1
Overførsel af adm. omkostninger	1	-	-	-	-
I alt	96	47	29	12	11

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

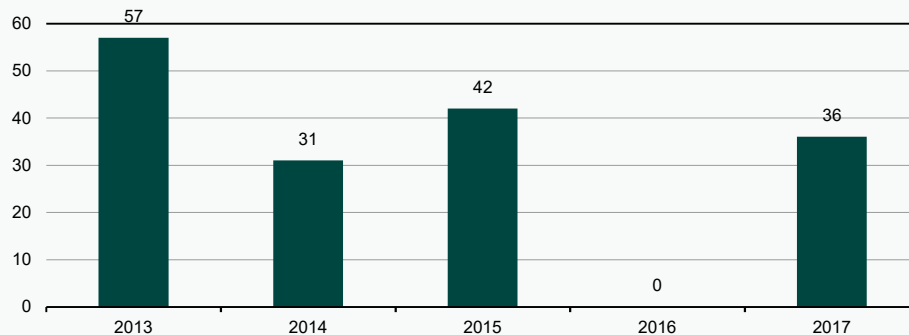
7. Tilsyn og opfølgning

Ministeriet har som led i udførelsen af tilsynet med de kommunale revisionsberetninger mulighed for at anmode den kommunale revision om at følge op på et område i det følgende regnskabsår. Det vil oftest være tilfældet, hvis revisionen har givet anledning til kommentarer eller bemærkninger, der sår tvivl om kommunens administration og hjemtagelse af refusion på områder, der hører under ministeriets ressortområde.

Ministeriet har derfor mulighed for, at anmode den kommunale revision om i næste års beretning at forholde sig til, om kommunen har rettet de fejl og mangler, som revisionen gav anledning til.

Figur 7.1

Decisionsskrivelser, hvor revisor er bedt om opfølgning til næste år, antal

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

Af figur 7.1 fremgår det, at ministeriet i 2017 anmodede 36 revisorer om at fremsende en redegørelse. Ministeriet bemærker, at der i flere sager er fundet anledning til at anmode kommunerne om en redegørelse samtidig med, at revisorerne i markant færre sager har fundet anledning til at afgive revisionsbemærkninger.

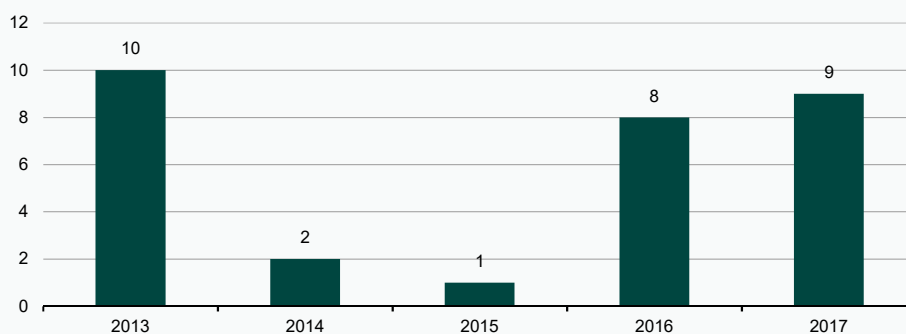
Ministeriet har derudover mulighed for, at anmode de enkelte kommuner om at indsende en redegørelse, der beskriver status på et givent område, der har givet anledning

til revisionsbemærkning. Ministeriet vil oftest anmode kommunen om at beskrive i redegørelsen, hvordan kommunen agter at rette op på de forhold, der har givet anledning til bekymringen.

Hensigten med dette er, at ministeriet på den måde kan følge, om kommunen får rettet op på de fejl, som revisor har konstateret på et område. Hensigten er også at sikre, at kommunen skærper opmærksomheden på, at der ikke må ske væsentlige fejl og mangler i kommunens administration af områderne og hjemtagelsen af statsrefusion.

Figur 7.2

Decisionsskrivelser, hvor kommuner er bedt om opfølgning til næste år, antal

Kilde: Egne data på baggrund af kommunernes revisionsberetninger.

Af figur 7.2 fremgår det, at der i forbindelse med tilsynet på ministeriets ressortområde i 2017, var behov for at anmode ni kommuner om at indsende en redegørelse på et område. I 2016 blev 8 kommuner anmodet om at indsende en redegørelse.

8. Temarevisionen for 2017 vedr. statsrefusion af udgifter til visse udlændinge efter servicelovens § 181

Det daværende Børne- og Socialministerium udmeldte ved orienteringsbrev af 15. juni 2017 temarevision vedrørende servicelovens § 181 om statsrefusion af udgifter til udlændinge.

Ministeriet har løbende modtaget mange henvendelser fra kommuner og revisorer vedrørende den nærmere fortolkning af servicelovens § 181, stk. 2 og 3. På den baggrund besluttede ministeriet at foretage en nærmere undersøgelse af kommunernes forvaltning af bestemmelsen, herunder hvorvidt betingelserne for at hjemtage statsrefusion overholdes.

Konkret ønskede ministeriet, at kommunens revisorer skulle undersøge følgende forhold:

- 1) tilrettelæggelsen af hensigtsmæssige og betryggende forretningsgange for sager, hvor der hjemtages refusion i henhold til servicelovens § 181
- 2) dokumentationen i sagsbehandlingen vedr. sager, hvor der hjemtages refusion i henhold til servicelovens § 181, stk. 3, nr. 1
- 3) hjemtagelsen af refusion i henhold til servicelovens § 181, stk. 3, nr. 2,
- 4) den forebyggende indsats til børn, unge og familier, jf. servicelovens § 11, stk. 3, til udlændinge med opholdstilladelse.

8.1 Generelt om statsrefusion efter SEL § 181

Staten afholder efter servicelovens § 181, stk. 2 og 3, kommunernes udgifter til udlændinge, som er meddelt opholdstilladelse efter nærmere angivne bestemmelser i udlændingeloven, jf. servicelovens § 181, stk. 1.

Staten afholder efter servicelovens § 181, stk. 2, fuldt ud kommunernes udgifter til hjælp efter følgende bestemmelser i serviceloven i 3 år efter datoen på opholdstilladelsen:

- Forebyggende foranstaltninger, jf. servicelovens § 11, stk. 3
- Ydelser vedrørende børn med handicap, jf. servicelovens §§ 41 og 42
- Særlige foranstaltninger for børn og unge efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 1-6 og 8-9
- Økonomisk støtte efter servicelovens § 52 a
- Støtteperson til forældremyndighedens indehaver efter servicelovens § 54
- Fast kontaktperson for unge mellem 18 og 22 år efter servicelovens § 76, stk. 2, og stk. 3, nr. 2
- Borgerstyret personlig assistance (BPA) efter servicelovens § 96
- Særlig kontaktperson til personer som er døvblinde efter servicelovens § 98 samt
- Merudgiftsydelse til voksne med handicap efter servicelovens § 100

Der er således tale om en tidsbegrænset periode på 3 år. Efter udløbet af denne periode skal kommunerne selv afholde de ovenfor nævnte udgifter.

Servicelovens § 181, stk. 3, er en undtagelsesbestemmelse til § 181, stk. 2. Efter bestemmelsen afholder staten samtlige udgifter efter serviceloven til udlændinge i en længere periode end de første 3 år efter datoen for opholdstilladelsen, hvis:

- En udlænding er blevet anbragt i døgnophold inden for 24 måneder efter datoen for opholdstilladelsen. Det er en betingelse, at døgnopholdet er begrundet i vedkommendes betydelige og varigt nedsatte fysiske eller psykiske funktionsniveau. Staten afholder kommunernes udgifter indtil det tidspunkt, hvor vedkommende har klaret sig selv i en sammenhængende periode på 2 år eller har opnået dansk statsborgerskab.
- Uledsagede flygtningebørn får støtte efter serviceloven. Kommunerne opnår statsrefusion for samtlige udgifter efter serviceloven, som afholdes, indtil det uledsagede flygtningebarn bliver 18 år, opnår dansk statsborgerskab, eller til barnets forældre kommer til Danmark og opnår lovligt ophold.

8.2 Afrapporteringen

Kommunerne har afrapporteret resultaterne af temarevisionen i revisionsberetningerne for regnskabsåret 2017. Ministeriet har tilsvarende særskilt vurderet kommunernes afrapporteringer i forbindelse med decisionsskrivelserne for regnskabsåret 2017.

Ministeriet har generelt konstateret, at revisorerne har foretaget en gennemgang af de tilrettelagte forretningsgange på området samt foretaget en gennemgang af et udvalgt antal personsager på området. Flere revisorer har i den forbindelse gjort opmærksom på, at revisorerne ved udførelsen af sagsgennemgangen, i henhold til servicelovens § 11, stk. 3, ikke har vurderet, om indsatsen er tilstrækkelig og relevant i forhold til det enkelte barns eller unges behov, idet dette anses som en faglig bedømmelse af opgaverne, der falder uden for revisorernes opgave.

Det bemærkes derudover, at en række kommuner er såkaldte 'nul-kommuner', hvortil der ikke visiteres flygtninge mm. Dette betyder, at enkelte kommuner ikke har haft udgifter på området.

8.3 Resultaterne af temarevisionen

Ministeriet har på baggrund af revisorernes afrapportering om temarevisionen generelt konstateret, at en stor overvægt af kommunerne, ifølge revisorerne, har etableret hensigtsmæssige og betryggende forretningsgange på området for servicelovens § 181. Ministeriet har på samme måde konstateret, at en stor overvægt af kommunerne, ifølge revisorerne, har hjemtaget korrekt refusion i sagerne på området, herunder også i henhold til udgifter afholdt til forebyggende foranstaltninger, jf. servicelovens § 11, stk. 3, hvorefter der kan hjemtages refusion efter servicelovens § 181, stk. 2. Generelt har revisorernes gennemgang ikke givet anledning til væsentlige anbefalinger i forhold til iværksættelse af yderligere tiltag på området.

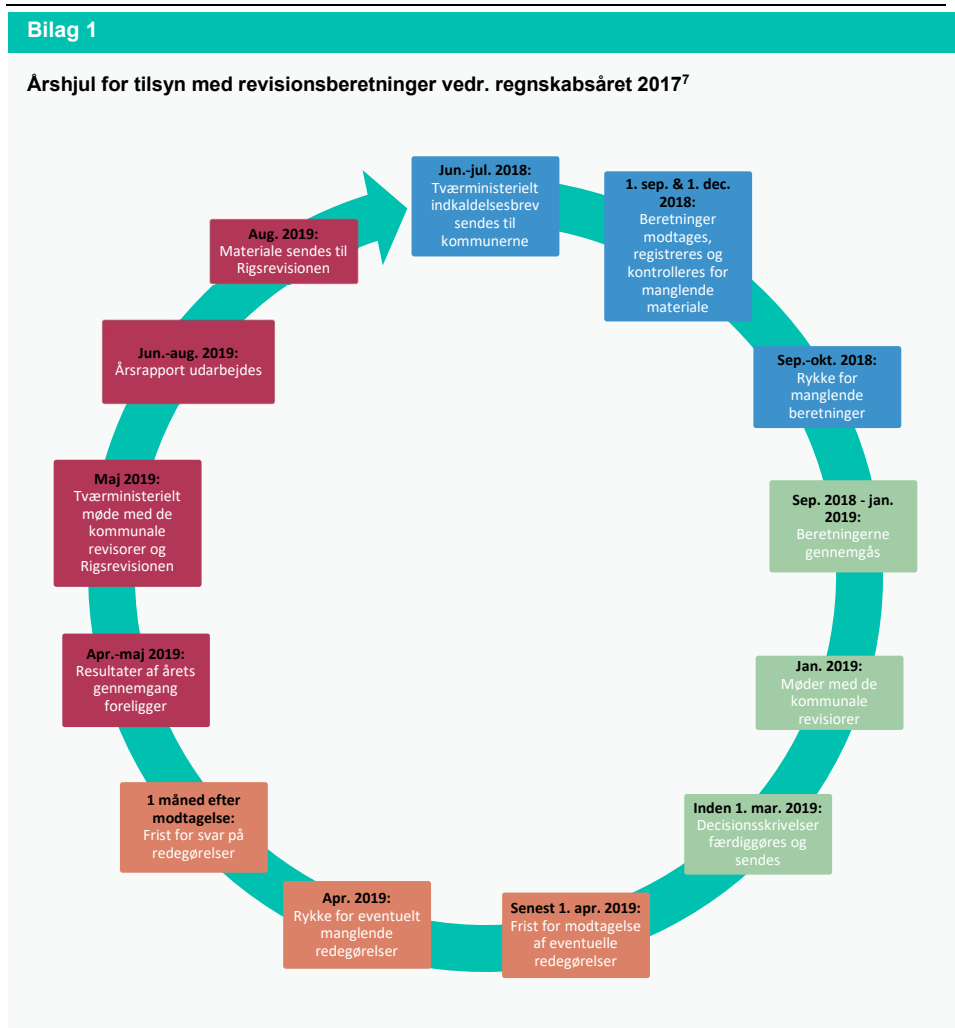
Typiske udfordringer på området er, at kommunerne har manglende og/eller mangelfulde forretningsgange eller arbejdsgangsbeskrivelser på området.

I enkelte konkrete sager har ministeriet på baggrund af revisorerne afrapportering anmodet enkelte kommuner om at indsende en supplerende redegørelse. Ministeriet har eksempelvis fundet dette nødvendigt, hvis en kommune har mange fejl i sagsbehandlingen på området, eller hvis kommunen, som følge af en misforståelse af reglerne, har haft en ulovlig praksis på området.

Ministeriet har særskilt ønsket, at revisorerne skulle undersøge, om kommunerne formår at adskille udgifter til den traditionelle integrationsindsats, fra udgifter, der kan anmeldes til refusion efter servicelovens § 11, stk. 3, jf. servicelovens § 181, stk. 2. Den generelle vurdering er, at kommunerne, ifølge revisorerne, administrerer korrekt på området. Enkelte kommuner har udfordringer på området, hvilket er håndteret i decisionsskrivelserne m.v.

Sammenfattende kan ministeriet konkludere, at kommunerne, vurderet ud fra afrapporteringen på temarevisionen, generelt administrer korrekt på området. Dette er i modstrid med den opfattelse, som ministeriet hidtil har haft, idet ministeriet løbende har fået og fortsat får mange henvendelser på området.

Bilag 1 – Årshjul

⁷ Processen for færdiggørelse af årsrapporten har i 2019 været forsinket af bl.a. valg til Folketinget.

www.sim.dk